

Urban Heat เปลี่ยนกรุงเทพฯ ให้เย็นลง สู่เมืองที่รับมือกับความร้อนอย่างยั่งยืน

เปลี่ยนกรุงเทพฯ ให้เย็นลง สู่เมืองที่รับมือกับความร้อนอย่างยั่งยืน

ท่ามกลางตึกสูงและถนนคอนกรีตที่ร้อนระอุ กรุงเทพฯ กำลังเผชิญกับปรากฏการณ์เกาะความร้อนในเมือง (Urban Heat Island) ส่งผลต่อทั้งสุขภาพ เศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในกรุงเทพฯ รายงาน **Shaping a Cooler Bangkok: Tackling Urban Heat for a More Livable City โดยธนาคารโลกในปี 2025** นำเสนอข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับสาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางลดอุณหภูมิของเมือง เพื่อให้กรุงเทพฯ เป็นเมืองที่น่าอยู่มากขึ้นและสามารถรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ บทความนี้จะชวนไปสำรวจว่าเราจะเปลี่ยนกรุงเทพฯ ให้เย็นลงอย่างไร เพื่อก้าวสู่เมืองที่สามารถรับมือกับความร้อนได้อย่างยั่งยืน

Urban Heat Island คืออะไร และทำไมเราต้องให้ความสำคัญ?

เมื่ออุณหภูมิโลกพุ่งสูงเป็นประวัติการณ์ในปี 2024 สัญญาณเตือนถึงผลกระทบของภาวะโลกร้อนก็ยิ่งชัดเจนขึ้น หนึ่งในปรากฏการณ์ที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อชีวิตประจำวันของเราคือ "เกาะความร้อนในเมือง" หรือ Urban Heat Island (UHI) ปรากฏการณ์นี้กำลังทำให้เมืองใหญ่ทั่วโลกร้อนขึ้นเร็วกว่าที่เคย ส่งผลกระทบทั้งด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัย

เกาะความร้อนในเมือง (Urban Heat Island - UHI) คือ ปรากฏการณ์ที่ทำให้อุณหภูมิในเขตเมืองสูงกว่าพื้นที่ชนบทโดยรอบอย่างมีนัยสำคัญ สาเหตุหลักมาจากการพัฒนาเมืองที่เปลี่ยนแปลงพื้นผิวธรรมชาติให้กลายเป็น ถนน คอนกรีต และอาคารสูง ซึ่งดูดซับและกักเก็บความร้อนได้มากกว่าพื้นที่สีเขียว นอกจากนี้ การใช้พลังงานจำนวนมาก รวมถึงไอเสียจากยานพาหนะและโรงงาน ก็ยิ่งทำให้เมืองร้อนขึ้นไปอีก โดยเฉพาะในเขตที่มีประชากรกลุ่มเปราะบางหนาแน่น มีอุณหภูมิสูงกว่าพื้นที่ชนบทโดยรอบอย่างเห็นได้ชัด

กรุงเทพฯ เป็นหนึ่งในเมืองที่ได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์เกาะความร้อนในเมืองอย่างชัดเจน จากข้อมูลทางสถิติ อุณหภูมิเฉลี่ยรายปีของกรุงเทพฯ ในช่วงปี 1960 - 2000 อยู่ที่ 28 - 30 องศาเซลเซียส แต่ภายในสิ้นศตวรรษนี้ ตัวเลขอาจเพิ่มขึ้นอีก 2.5 - 4.5 องศาเซลเซียส หากไม่มีการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ซึ่งจากการศึกษาผ่านแบบจำลองสภาพอากาศเฉพาะทาง เช่น แบบจำลองการพยากรณ์อากาศและการวิจัย (WRF รุ่น 4.2) พบว่า บางพื้นที่ของกรุงเทพฯ มีอุณหภูมิสูงกว่าพื้นที่ชนบทโดยรอบถึง 6 องศาเซลเซียส โดยเฉพาะในเวลากลางคืน ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการพักผ่อนและสุขภาพของประชาชนโดยตรง

เหตุใดการขยายตัวของเมืองถึงทำให้ความร้อนเพิ่มขึ้น

เมืองที่เติบโตขึ้น กำลังทำให้เราร้อนขึ้นกว่าที่เคย การขยายตัวของเมืองไม่ได้เป็นเพียงสัญลักษณ์ของความเจริญรุ่งเรือง แต่ยังนำมาซึ่งปัญหาความร้อนที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เมื่ออาคารสูง ถนนลาดยาง และกิจกรรมของมนุษย์เข้ามาแทนที่พื้นที่สีเขียว อุณหภูมิในเมืองจึงสูงขึ้นเร็วกว่าพื้นที่โดยรอบ ปรากฏการณ์นี้ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะ

ในเมืองใหญ่ของโลก แต่เห็นได้ชัดเจนในกรุงเทพฯ เมืองที่กำลังเผชิญกับความร้อนที่รุนแรงขึ้นทุกปี

เมืองร้อนขึ้นได้อย่างไร? การเติบโตของเมืองทำให้พื้นที่สีเขียวลดลง เดิมทีต้นไม้และสวนสาธารณะทำหน้าที่ดูดซับความร้อนและปล่อยความเย็นตามธรรมชาติ แต่เมื่อเมืองขยายตัว พื้นที่เหล่านี้ถูกแทนที่ด้วยอาคารสูง ถนนลาดยาง และคอนกรีตที่สะสมความร้อน ทำให้อุณหภูมิในเมืองสูงขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อีกทั้ง **วัสดุก่อสร้าง เช่น คอนกรีตและยางมะตอย** มีคุณสมบัติสะสมความร้อนในตอนกลางวันและคายออกมาในตอนกลางคืน ส่งผลให้แม้พระอาทิตย์จะลับขอบฟ้า เมืองก็ยังคงอบอ้าวตลอดทั้งคืน นอกจากนี้ **การใช้เครื่องยนต์และเครื่องปรับอากาศอย่างต่อเนื่อง** เป็นตัวเร่งให้เมืองร้อนขึ้น ทั้งไอเสียจากรถยนต์และความร้อนที่ถูกปล่อยจากเครื่องปรับอากาศก่อให้เกิดวงจรความร้อนที่ไม่มีวันสิ้นสุด เมืองจึงยิ่งร้อนขึ้นเรื่อย ๆ และส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยในระยะยาว ซึ่งบางพื้นที่ของกรุงเทพฯ ร้อนกว่าส่วนอื่นอย่างมีนัยสำคัญ เขตใจกลางเมือง เช่น เขตปทุมวัน เขตบางรัก และเขตราชเทวี มีอุณหภูมิสูงกว่าเขตชานเมืองที่มีพื้นที่เปิดโล่งมากกว่า ปัจจุบันนี้สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของสภาพแวดล้อมเมืองที่มีต่อการสะสมความร้อน แล้วเราจะทำให้**เมืองเย็นลงได้อย่างไร?** การแก้ปัญหาต้องใช้แนวทางการเพิ่มพื้นที่สีเขียว การใช้วัสดุสะท้อนความร้อน และการออกแบบเมืองที่เอื้อต่อการระบายอากาศ ล้วนเป็นกุญแจสำคัญในการลดผลกระทบของความร้อน

ผลกระทบจาก Urban Heat ที่ไม่ควรมองข้าม

ความร้อนสามารถคร่าชีวิตได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่เพียงแต่ทำให้เกิดโรคลมแดด แต่ยังทำให้การของโรคหัวใจและหลอดเลือด หรือโรคทางเดินหายใจรุนแรงขึ้น เฉพาะในปี 2019 ความร้อนในเมืองเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตส่วนเกินถึง 421 - 1,174 รายในกรุงเทพฯ และหากอุณหภูมิเพิ่มขึ้นเพียง 1 องศาเซลเซียส อาจพุ่งสูงถึง 2,333 รายต่อปี ซึ่งใกล้เคียงกับจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน หากอุณหภูมิเพิ่มขึ้น 2 องศาเซลเซียส ความสูญเสียอาจถึงระดับ 3,814 รายต่อปี แสดงให้เห็นถึงอันตรายที่มีความรุนแรงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ซึ่งเมืองที่ร้อนขึ้นไม่ใช่เพียงเรื่องของความ

ไม่สบายตัว แต่เป็นความท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยตรง

ด้านสุขภาพ กลุ่มเปราะบาง เช่น **ผู้สูงอายุ และเด็ก** อายุต่ำกว่า 15 ปี ซึ่งคิดเป็น 9.3% และ 8.2% ของประชากรกรุงเทพมหานครตามลำดับ เป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อโรคที่เกี่ยวข้องกับความร้อนมากที่สุด นอกจากนี้ ชุมชนที่มีรายได้น้อยและอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีการระบายอากาศไม่ดี ต้องเผชิญกับอุณหภูมิที่สูงขึ้นโดยไม่มีทางเลือกในการหลีกเลี่ยง ส่งผลให้สุขภาพทรุดโทรมลงและความสามารถในการใช้ชีวิตประจำวันลดลง

ด้านเศรษฐกิจ วันที่ร้อนขึ้นไม่ได้เพียงแต่สร้างความไม่สบายตัว แต่ยังลดผลิตภาพของแรงงาน อุณหภูมิที่เพิ่มขึ้นทุก 1 องศาเซลเซียส ทำให้ผลผลิตของแรงงานลดลงถึง 3.3 - 3.4% **เทียบเท่ากับการสูญเสียรายได้ถึง 44.7 พันล้านบาทต่อปี** หรือ 0.8% ของ GDP กรุงเทพฯ โดยเฉพาะคนงานกลางแจ้ง เช่น แรงงานก่อสร้าง พ่อค้าแม่ค้าริมถนน และรถจักรยานยนต์รับจ้าง เป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบหนักที่สุด ในขณะที่พนักงานออฟฟิศก็เผชิญปัญหาความสามารถในการทำงานที่ลดลงเช่นกัน

ด้านพลังงาน อุณหภูมิที่สูงขึ้น 1 องศาเซลเซียส **ทำให้การใช้ไฟฟ้าในกรุงเทพฯ พุ่งขึ้นเกือบ 7%** ส่งผลให้ค่าไฟเฉลี่ยของครัวเรือนเพิ่มขึ้น 400 - 450 บาทต่อเดือน หรือเพิ่มขึ้นเกือบ 29% โดยเฉพาะครัวเรือนที่มีรายได้น้อยจะได้รับผลกระทบหนักที่สุด เพราะต้องใช้จ่ายเงินส่วนใหญ่ไปกับค่าไฟ การเพิ่มขึ้นของการใช้ไฟฟ้ามาพร้อมกับ การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เพิ่มขึ้น 2 ล้านเมตริกตันต่อปี ซึ่งซ้ำเติมปัญหาสภาพภูมิอากาศที่เป็นต้นเหตุของวิกฤตความร้อน

ลดอุณหภูมิในเมืองได้อย่างไร? แนวทางแก้ไขที่มีประสิทธิภาพ

กรุงเทพฯ กำลังเผชิญกับอุณหภูมิที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำลายทั้งคุณภาพชีวิตและสุขภาพของประชาชน เพื่อรับมือกับปัญหาความร้อนในเมืองผ่านแนวทางที่ครอบคลุมและยั่งยืน ดังนี้ **การวางแผนเชิงรุกระยะยาว** เน้นการขยายพื้นที่สีเขียว เพิ่มสวนสาธารณะ เช่น สวนสาธารณะ 15 นาที และพัฒนาอาคารที่สีเขียว (Green building) ซึ่งช่วยลดการสะสมความร้อนได้อย่างเป็นรูปธรรม และ**มาตรการตอบสนองฉุกเฉินในช่วงวิกฤติความร้อน** ผ่านระบบเตือนภัยที่แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ตั้งแต่ระยะตรวจสอบ ระยะเตือนภัย ระยะวิกฤต และระยะวิกฤตสูงสุด โดยมีการดำเนินการจะกระตุ้นมาตรการต่าง ๆ ตั้งแต่การให้คำแนะนำแก่ประชาชนไปจนถึงการเปิดศูนย์พักพิง

นอกจากนี้ กรุงเทพฯ ยังมี**โครงการโครงสร้างพื้นฐานและโครงการสีเขียว** ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพยายามของเมืองในการรับมือกับความร้อน เช่น ป้ายรถประจำทางพลังงานแสงอาทิตย์ที่ทำหน้าที่เป็นพื้นที่ร่มที่เย็นสบายพร้อมกับส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน และโครงการการปลูกต้นไม้หนึ่งล้านต้นที่ช่วยสร้างพื้นที่ร่มรื่น ตลอดจนการผลักดันการร่วมทุนกับภาคเอกชน เช่น ป่าในเมือง เป็นต้น การผสมผสานระหว่าง**นวัตกรรม เทคโนโลยี และการออกแบบเมืองเชิงนิเวศ** คือกุญแจสำคัญที่ทำให้กรุงเทพฯ เดินหน้าสู่เมืองที่สามารถรับมือกับความร้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

แผนปฏิบัติการด้านความร้อนในปัจจุบันของกรุงเทพฯ ถูกออกแบบให้สอดคล้องกับระดับความรุนแรงของอุณหภูมิ โดยมีการแบ่งออกเป็น 5 ระยะ ได้แก่ มาตรการระยะยาว ระยะตรวจสอบ ระยะเตือน ระยะวิกฤต และระยะวิกฤตสูงสุด เพื่อให้สามารถรับมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่การวางรากฐานเชิงป้องกันไปจนถึงการตอบสนองฉุกเฉินในสถานการณ์เลวร้ายที่สุด ช่วยให้กรุงเทพฯ สามารถบริหารจัดการวิกฤตความร้อนได้อย่างเป็นระบบ ลดความเสี่ยง และช่วยให้เมืองมีความพร้อมในการเผชิญกับสภาพอากาศที่รุนแรงขึ้นในอนาคต

1. มาตรการระยะยาว (Year-long Measures)

วัตถุประสงค์	มาตรการ	หน่วยงาน
พัฒนาแผนและแนวทาง	ให้ความรู้แก่ชุมชน	กรมการเปลี่ยนแปลง
เพิ่มความตระหนัก	แจกจ่ายอุปกรณ์ป้องกัน	สภาพภูมิอากาศและ
และตรวจสอบความ	และส่งเสริมกลยุทธ์	สิ่งแวดล้อม
เสี่ยงต่อสุขภาพที่	การลดความร้อนในเมือง	กรมการแพทย์
เกี่ยวข้องกับความร้อน		กรมพัฒนาสังคม
		และสวัสดิการ

2. ระยะตรวจสอบ (Monitoring Phase) (27°C - 32.9°C)

วัตถุประสงค์	มาตรการ	หน่วยงาน
เตือนประชาชนและกลุ่ม	การติดตามดัชนีความ	กรมการเปลี่ยนแปลง
เสี่ยงเกี่ยวกับผลกระทบ	ร้อนประจำวัน การแจ้ง	สภาพภูมิอากาศและ
จากความร้อน	เตือนล่วงหน้า และ	สิ่งแวดล้อม
ที่อาจเกิดขึ้น	คำแนะนำเกี่ยวกับข้อ	กรมการแพทย์
	ควรระวังในการรับมือกับ	กรมอุตุนิยมวิทยา
	ความร้อน	กรมประชาสัมพันธ์

3. ระยะเตือนภัย (Warning Phase) (33°C - 41.9°C)

วัตถุประสงค์	มาตรการ	หน่วยงาน
ออกคำเตือนเกี่ยวกับ	การให้ข้อมูลหรือ	กรมการเปลี่ยนแปลง
ความเสี่ยงจากความร้อน	แนวทางแก่ประชาชน	สภาพภูมิอากาศและ
และเริ่มใช้แผนการ	เปิดใช้งานศูนย์พักพิง	สิ่งแวดล้อม
รับมือ	และเตรียมหน่วย	กรมการแพทย์
	ตอบสนองฉุกเฉิน	กรมประชาสัมพันธ์
		สำนักงานเขต
		กรมป้องกันและบรรเทา
		สาธารณภัย
		คณะกรรมการกิจการ
		กระจายเสียง กิจการ
		โทรทัศน์ และกิจการ
		โทรคมนาคมแห่งชาติ

4. ระยะวิกฤต (Critical Phase) (42°C - 51.9°C)

วัตถุประสงค์	มาตรการ	หน่วยงาน
ดำเนินการมาตรการฉุกเฉิน	บริการฉุกเฉินพร้อม	กรมการแพทย์
เพื่อปกป้องสุขภาพของ	ปฏิบัติงานจำกัดกิจกรรม	กรมอนามัย
ประชาชน	กลางแจ้ง และจัดให้มี	ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน
	จุดเติมน้ำ	สำนักงานเขต

5. ระยะวิกฤตสูงสุด (Extreme Phase) (มากกว่า 52°C)

วัตถุประสงค์	มาตรการ	หน่วยงาน
บังคับใช้มาตรการความ	การตอบสนองฉุกเฉิน	กรมการแพทย์
ปลอดภัยที่เข้มงวดเพื่อ	เต็มรูปแบบ บังคับใช้	กรมอนามัย
ป้องกันผลกระทบต่อ	ศูนย์พักพิง และติดตาม	ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน
สุขภาพอย่างรุนแรง	สุขภาพอย่างต่อเนื่อง	สำนักงานเขต

ก้าวสู่เมืองสีเขียว แนวทางการจัดการ ความร้อนเพื่อกรุงเทพฯ ที่ยั่งยืน

กรุงเทพฯ กำลังเผชิญกับความท้าทายในการรับมือกับคลื่นความร้อนที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ทำให้เมืองต้องเผชิญกับการระบายความร้อนในพื้นที่ที่แออัดมากขึ้นอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ซึ่งผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไม่ได้เพียงแค่ทำให้อุณหภูมิสูงขึ้น แต่ยังส่งผลต่อสุขภาพของประชาชน การรับมือกับปัญหานี้ไม่สามารถดำเนินการแบบแยกส่วนได้ แต่ต้องเป็น

แนวทางที่บูรณาการและครอบคลุมทุกมิติ สิ่งสำคัญคือ การเชื่อมโยง **“ผู้คน สถานที่ และสถาบัน”** ให้ทำงาน ร่วมกันเพื่อสร้างความยืดหยุ่นต่อความร้อนในระยะยาว การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนจะเป็นกุญแจสำคัญในการ เปลี่ยนกรุงเทพฯ ให้เป็นเมืองที่เย็นขึ้น และสามารถรับมือ กับความเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศได้อย่างยั่งยืน

1. สถานที่ (Places)

การสร้างสภาพแวดล้อมที่เย็นลงอย่างยั่งยืน

หนึ่งในแนวทางที่กรุงเทพฯ ต้องการพัฒนา เพื่อรับมือกับเกาะความร้อนในเมืองคือการ **กำหนด เป้าหมาย "จุดร้อน (Hotspot)"** ผ่านการทำแผนที่ ความร้อนที่ละเอียด เพื่อระบุพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ จากความร้อนมากที่สุด ซึ่งการผสมผสานแผนที่ความร้อนเข้ากับการวางผังเมืองจะช่วยให้การจัดสรรทรัพยากร เช่น การปลูกต้นไม้ การปรับปรุงพื้นผิวสะท้อนแสง เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในเขตที่มีความหนาแน่นสูง และประชากรที่มีรายได้น้อย

การขยาย **โครงสร้างพื้นฐานสีเขียวและสีน้ำเงิน** เช่น พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ และสวนฝนบนหลังคา จะช่วยลดอุณหภูมิในเมืองได้อย่างมีนัยสำคัญ การอนุรักษ์คลอง และการสนับสนุนพื้นที่สีเขียวในภาคเอกชนยังช่วยส่งเสริม การระบายความร้อนตามธรรมชาติและปรับปรุงคุณภาพ อากาศในระยะยาว

นอกจากนี้ การผสมผสานแนวคิดเรื่อง **ความยืดหยุ่น ต่อความร้อนเข้ากับการวางผังเมืองและข้อกำหนด ด้านอาคาร** เป็นกุญแจสำคัญในการสร้างเมืองที่สามารถ รับมือกับอุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้นในอนาคต การกำหนดให้มี หลังคาสีเขียวและการใช้วัสดุสะท้อนความร้อนในอาคาร ใหม่ จะช่วยลดการสะสมความร้อนในเมือง ตลอดจนการ กระตุ้นให้ภาคเอกชนนำมาตรการเหล่านี้มาใช้สิทธิ ประโยชน์ทางภาษี เพื่อช่วยเร่งให้เกิดการปรับตัวและขยาย แนวทางนี้ไปสู่โครงการต่าง ๆ ทั่วเมือง

2. ผู้คน (People) การสร้างความตระหนัก และความพร้อมในการป้องกันความร้อน

ประชากรกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ เด็ก และ คนงานกลางแจ้ง ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ การสร้าง ความตระหนักรู้ผ่าน **การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แบบ กำหนดเป้าหมาย** โดยใช้สื่อต่าง ๆ เช่น ป้ายโฆษณา โซเชียล

มีเดีย และสื่อหลายภาษา จะช่วยเพิ่มความรู้ด้าน ความปลอดภัยจากความร้อนและส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในหมู่ประชาชนทุกกลุ่ม

การขยายระบบ **เตือนภัยล่วงหน้า** โดยใช้ช่องทาง ต่าง ๆ เช่น SMS วิทยุสาธารณะ และลำโพง จะช่วยให้การ แจ้งเตือนสามารถเข้าถึงทุกคนได้ทันเวลา โดยเฉพาะอย่าง ยิ่งผู้ที่ไม่มีสมาร์ทโฟนหรือไม่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต

อีกหนึ่งมาตรการสำคัญคือการสร้าง **ศูนย์พักพิง และจุดเติมน้ำ** ในสถานที่สาธารณะ เช่น โรงเรียน ห้องสมุด และวัด ซึ่งจะช่วยให้ผู้คนสามารถหลบเลี่ยงจากความร้อนจัด ได้ ตลอดจนการขยายจุดเติมน้ำสาธารณะในสถานที่สำคัญ ต่าง ๆ จะช่วยป้องกันการขาดน้ำในช่วงที่อุณหภูมิสูงขึ้น

3. หน่วยงานและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Institution) การเสริมสร้างการกำกับดูแลที่ยั่งยืน

การสร้าง ความยืดหยุ่นต่อความร้อนในระยะยาว ต้องอาศัยการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงาน การจัดตั้ง **คณะทำงานด้านความร้อน** ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ และการกำหนดให้มีกลไกการกำกับดูแลที่ชัดเจนจะช่วยให้ การดำเนินงานตามนโยบายและการจัดสรรทรัพยากร เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

การเสริมสร้าง **กฎระเบียบและนโยบาย** ในการ คำนวณแรงงานกลางแจ้งและการกำหนดมาตรการลดความร้อนจะเป็นรากฐานสำคัญสำหรับการจัดการความร้อน ในเมือง จะช่วยให้กรุงเทพฯ สามารถบรรลุเป้าหมายในการ สร้างเมืองสีเขียวและยั่งยืนได้

สุดท้าย การจัดตั้ง **กองทุนเฉพาะสำหรับการรับมือ กับความร้อนในเมือง** จะเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้กรุงเทพฯ มีแหล่งเงินทุนที่มั่นคงสำหรับดำเนินมาตรการระยะยาว ในการลดผลกระทบจากอุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้น กองทุนนี้ จะสนับสนุนการวางแผนเชิงรุกและเปิดโอกาสให้มีการปรับ กลยุทธ์ตามผลการติดตามและประเมินผลประจำปี เพื่อให้ แน่ใจว่ามาตรการต่าง ๆ สามารถตอบสนองต่อสภาพอากาศ ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

อนาคตของเมืองในยุคที่ต้องเผชิญ กับความร้อนมากขึ้น

ในโลกที่อุณหภูมิสูงขึ้นทุกปี เมืองในอนาคตจะไม่ใช้แค่การสร้างตึกสูงหรือเพิ่มพื้นที่สีเขียวแบบเดิม แต่คือการออกแบบใหม่ทั้งระบบ จากวัสดุอาคารที่สะท้อนความร้อน ไปจนถึงการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อคาดการณ์จุดความร้อนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยบางเมืองเลือกเดินหน้าเปลี่ยนแปลงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ในขณะที่บางเมืองพยายามอยู่กับมันให้ได้โดยปรับพฤติกรรมของคนในสังคม ถ้าหากเรามองเมืองเป็นสิ่งมีชีวิต เมืองที่รอดคือเมืองที่ปรับตัวได้ดีที่สุด ไม่ใช่เมืองที่ใหญ่ที่สุด หรือเมืองที่มีเทคโนโลยีล้ำที่สุดเสมอไป **คำถามจึงไม่ใช่แค่เราจะทำให้เมืองเย็นลงได้อย่างไร แต่คือเราจะเปลี่ยนเมืองให้กลายเป็นพื้นที่ที่น่าอยู่แม้ในวันที่อากาศร้อนที่สุดได้อย่างไร** คำตอบอาจอยู่ที่การออกแบบเมืองให้เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ แทนที่จะต่อต้านให้ใช้ลมและน้ำเป็นเครื่องมือบรรเทาความร้อน มากกว่าพึ่งพาเครื่องปรับอากาศสร้างพื้นที่สาธารณะที่ร่มรื่นและกระจายตัวอย่างทั่วถึง แทนการฝากความหวังไว้กับสวนขนาดใหญ่เพียงไม่กี่แห่ง การออกแบบเมืองที่ผสมผสานกับธรรมชาติจะช่วยให้เมืองมีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสำหรับประชาชน

อ่านเอกสารเพิ่มเติมได้ที่

กองยุทธศาสตร์และประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ความสอดคล้องกับเป้าหมาย SDGs

SDG3 สร้างหลักประกันการมีสุขภาพที่ดี และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกช่วงวัย

SDG11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ มีความครอบคลุม ปลอดภัย ยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง และยั่งยืน

SDG13 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

เอกสารอ้างอิง

Environmental Protection Agency. (n.d.). Heat Island Effect. Retrieved from <https://www.epa.gov/heatislands>

World Bank. (2025). Shaping a Cooler Bangkok: Tackling Urban Heat for a More Livable City. Retrieved from <https://www.worldbank.org/en/country/thailand/publication/shaping-a-cooler-bangkok-tackling-urban-heat-for-a-more-livable-city>

World Bank. (2025). ธนาคารโลกและกรุงเทพมหานครเน้นย้ำแนวทางเสริมความแกร่งเมืองท่ามกลางวิกฤตความร้อนที่ทวีความรุนแรงขึ้น. สืบค้นจาก <https://www.worldbank.org/th/news/press-release/2025/03/26/world-bank-and-bangkok-metropolitan-administration-highlight-ways-to-strengthen-resilience-amid-rising-heat-crisis>